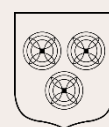




Fallprevention

Delprogram 2019–2022



**ORSA
KOMMUN**

Innehåll

Inledning.....	3
Orsaker till fall.....	3
Kommunens äldreomsorg.....	4
Förflyttningsutbildning	4
Orsa kommun och bostadsbolaget Orsabostäder- Orsalokaler AB	4
Åtgärder, ansvar och genomförande.....	5

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Datum:	2019-11-25
Dokumentet gäller för:	Orsa kommun och dess bolag
För revidering ansvarar:	Beredskaps- och säkerhetssamordnare
Revideringsdatum:	



Inledning

Ett fall är en oväntad händelse då en person oavsiktligt förflyttas till en lägre nivå, exempelvis ramlar ner på golvet, hasar ur en stol, faller från en stege eller snubblar på trottoarkant. Fallolyckor är de olyckor som

- orsakar flest dödsfall
- leder till flest antal inläggningar på sjukhus
- leder till flest antal besök på akutmottagningar

Fallstatistik Siffror från Socialstyrelsen visar att strax över 1 000 personer i Sverige dog av fallolyckor 2017. Cirka 67 000 personer skadades så allvarligt att de fick läggas in på sjukhus. De flesta är 80 år och äldre.

I Dalarna visar statistik från Socialstyrelsen att antal slutenvårdande personer med fallskador 2017, som var 65 år och äldre uppgick till 1663 personer. I alla åldrar var det totalt 2347 personer. I Dalarna dog 25 personer över 65 år av sina fallolyckor. I alla åldrar dog totalt 26 personer.

Orsaker till fall

Orsaker till fall kan relateras till individuella faktorer, livsstil, sociala faktorer och miljöfaktorer. Risker för fall och fallolyckor är en följd av samspelet mellan omgivning, kapacitet och aktivitet. I de yngre åldrarna kan det vara barn som skadas under lek, människor som skadas i arbetet eller vid fritidssysselsättningar. Hos de äldre (65+) sker fallen ofta i hemmet i vardagliga situationer.

För äldre personer innebär följande faktorer ökad fallrisk

- svårigheter att gå
- nedsatt balans
- nedsatt muskelstyrka
- vissa läkemedel
- syn-/hörselproblematik

Risikfaktorer för skada/fraktur kan vara

- hög ålder
- låg bentäthet
- låg kroppsvikt
- tidigare fraktur

I åldersgruppen 65+ kan ett fall vara det som gör att man övergår från att ha klarat sig helt själv till att bli beroende av

- Hemtjänst
- (Hem-)sjukvård
- Rehabilitering
- Hjälpmedel
- Bostadsanpassning.



Förutom den livskvalitetsförsämring som fallolyckor innebär för den enskilda individen genererar det dessutom stora kostnader för samhället.

Samhällets totala kostnader som är förknippade med fallolyckor enbart bland äldre, uppskattas till ungefär 14 miljarder kronor årligen, fördelat mellan direkta kostnader (cirka fem miljarder) och kostnader för livskvalitetsförsämringar (omkring nio miljarder).

I dessa kostnader ingår inte produktionsbortfall och fritidsförlust. Om man fördelar kostnaderna på varje enskild medborgare i Sverige, blir det ungefär 1 500 kronor per individ¹.

Kommunens äldreomsorg

Verksamheterna arbetar med ett systematiskt arbetssätt gällande fallprevention. Det görs en fallriskbedömning för personer över 65 år i samband med att genomförandeplan upprättas. Om en person bedöms ha en fallrisk kan personen erbjudas vissa skyddshjälpmedel som till exempel rullator.

Personalen på särskilda boenden och i hemtjänst uppmanas att rapportera alla fall då en person hittas på golvet eller ses falla. Syftet med detta är att förebygga fler fall. Under 2018 rapporterades 427 fall i särskilt boende och hemtjänst. 246 av fallen inträffade på särskilt boende och 181 i ordinärt boende (hemtjänst). De flesta fall leder inte till någon skada.

I samband med den rapporterade avvikelserna görs en enkel analys om förbättringar kan göras i miljön eller på annat sätt minska fallrisken. En övergripande analys görs varje år av alla fall för att se om det finns samband eller om förbättringar kan göras i ett större perspektiv för att minska fallen. Fallen rapporteras i den årliga kvalitets- och patientberättelsen som redovisas till kommunstyrelsen.

Förflyttningsutbildning

Förflyttningsutbildning för all omvårdnads-/omsorgspersonal i sociala sektorn genomförs fortlöpande. Målet är att personalen ska ha kunskap om trygga förflyttningar så att skador (däribland fall) undviks hos både personal och omsorgstagare.

Orsa kommun och bostadsbolaget Orsabostäder- Orsalokaler AB

Kommunen, bostadsbolaget och entreprenörer arbetar rutinmässigt med förebyggande åtgärder i form av sandning vid kommunens fastigheter och på gång och cykelvägar under vinterhalvåret. Förebyggande åtgärder vid samtliga kommunala lekplatser i form av besiktning av extern besiktningsman, genomförs årligen. Syftet är att skapa trygga och säkra lekplatser för att minska antalet fallolyckor och övriga skador.

Orsa kommun är en besökskommun där besöksmålen varierar i tillgänglighet, anpassning och fallskydd.

¹ Statens folkhälsoinstitut 2009. [Fallolyckor bland äldre](#). Hämtad 2019-06-14



Åtgärder, ansvar och genomförande

Målsättning	Aktiviteter	Ansvar	Medverkande	Klart
Öka kunskapen bland äldre för att minska antalet fallolyckor	Informationsinsatser	Verksamhetsområde omsorg: - Verksamhetschef - Enhetschefer	Omsorgspersonal Äldre med insats från kommunen. Anhörigstöd	Löpande
Anpassning	Rätt hjälpmedel	Verksamhetsområde omsorg: - HS-chef	Rehab	Löpande
Förebygga halkolyckor	Sandning Information	Verksamhetsområde Samhälle: - Infrastruktur, - Gemensamt stöd och medborgarservice Orsabostäder/Orsalokaler	Trafikingenjör, drifttekniker, fastighetsskötare, verksamhetsvaktmästare, kommunikation	Löpande
Höja säkerheten vid kommunens och fastighetsbolagets lekplatser	Besiktning av utrustning, åtgärder vid brister, underhåll och skötsel	Verksamhetsområde Samhälle Fastighetsbolaget OBAB/OLAB vid fastighet som ägs av denne.	Extern besiktningsman, fastighetsskötare, infrastruktur, verksamheten där lekplatsen finns	Löpande
Höja säkerheten vid utegym	Intern besiktning, åtgärd vid brister	Verksamhetsområde Samhälle: - Kultur och fritid	Verksamhetsområde Samhälle: - Kultur och fritid	Löpande
Bibehålla säkerheten vid besöksmål	Information om tillgänglighet och eget ansvar, löpande underhåll	Verksamhetsområde Samhälle	Verksamhetsområde Samhälle: - Kultur och fritid - Näringslivs-kontoret	Löpande
Säker och bra avvikelshantering inom omsorgen	Uppdatera rutiner angående rapportering och hantering av fall	Verksamhetsområde omsorg: - Verksamhetschef - Enhetschefer	Samtlig personal inom omsorgens verksamhet	Löpande
Säkra förflyttningar	Förflyttningsutbildning till personal inom omsorgen	Verksamhetsområde omsorg: - Verksamhetschef - Enhetschefer	Samtlig personal inom omsorgens verksamhet	Löpande

